

Izložba *Grad: mesto identiteta*

Muzej savremene umetnosti, Beograd, 23.03.-25.09.2023.

Miodrag Mića Popović (1923 - 1996) Autoportret sa maskom, 1947.

Izložba *Grad: mesto identiteta* problematizuje načine na koje urbana sredina može da se posmatra kao mesto gradnje i kontinuiranog formiranja identiteta, ne samo osnovnog/suštinskog već i umetničkog. Kroz izložbene celine gradskih toposa predstavlja se ono što u užem i širem smislu definišemo kao gradsko (arhitektura, društvene i kulturne aktivnosti, oblici ponašanja, stil života i dr.) i što kao podidentitet, svojim prostornim i socijalnim odlikama, bitno određuje razvoj individualnih i

kolektivnih modela delovanja i ophođenja. Asocijativno i tematski mapiraju se i jukstaponiraju umetnička dela od početka prošlog veka do ranih dvehiljaditih koja svojim širokim spektrom značenja na različite načine tretiraju pojedinca, od najočiglednijih pojedinosti kao što su fizičke karakteristike ili društvena angažovanost pa do najsloženijih unutrašnjih preispitivanja koja se mogu istovremeno sagledati i na nivou grupnog mentaliteta.

Fokus kustoskog tima je na antropološkoj i kulturološkoj analizi dela iz kolekcije, čime je otvorena mogućnost dvojakog sagledavanje teme. Kroz brojne umetničke radove uočavaju se procesi oblikovanja i mapiranja osobnosti i karaktera pojedinaca koji u gradu žive, odnosno pozicije – kako grad tretira nas a potom i kako pojedinac/umetnik, kroz vlastitu vizuelnu prizmu ili teorijsku elaboraciju, tretira fizičko okruženje – kako umetnik/umetnica vidi grad. Ove pozicije se razvijaju zahvaljujući različitim obrascima delovanja: svesno, spontano, emotivno, vrednosno, artifičijelno, kao osobenim vidovima ponašanja u kontekstu specifičnog okruženja. Posledice uzajamnog delovanja mogu biti podsticajne, delotvorne, ali i ograničavajuće, devastirajuće za čoveka–građanina, jer polis sprovodi i različite modele represije. Ovo naročito biva provokativno za umetnika–pojedinca i može se odraziti na njegovu/njenu jedinstvenu socijalizaciju, izraženu upotrebom raznolikih jezičkih formi unutar konkretnih praksi.

Izložba *Grad: mesto identiteta* nije strukturirana hronološki, već je podeljena u pet tematskih celina koje se mogu označiti kao odrednice/nivoi u promišljanju grada kao mesta tvorbe različitih vrsta identiteta.

1. Privatni prostori: svakodnevnica u zajedništvu. Dom, porodica, lični prostori, mesta gde nastaju svakodnevni rituali jesu bitan segment konstituisanja ličnosti. Način kako umetnici i umetnice razmatraju privatni prostor sagledan je kroz dela Natalije Cvetković, Tomislava Gotovca, Sanje Iveković i Dalibora Martinisa, Žolta Kovača, Miodraga Krkobabića, Ota Loga, Petra Palavičinića, Milene Pavlović Barili, Zorana Popovića, Ivana Tabakovića, Milice Tomić, Bete Vukanović i dr.

2. Semiotika grada. U ovom segmentu grad se obrazlaže kao arhitektonično mesto snažnog kulturnog i istorijskog značaja koje, kao takvo, definiše identitet određene osobe, grupe i nacije. Segment Semiotika grada definisan je radovima Jasmine Cibic, Koste Hakmana, Krste Hegedušića, Milana Konjovića, Goranke Matić, Miodraga Miće Popovića, Veljka Stanojevića, Ljubice Cuce Sokić, Stevana Živadinovića – Vana Bora i dr.

3. Urbani svet / globalni grad. Fascinacija različitim pojavama i kulturama u gradu polazište je za prepoznavanje ali i diferencijaciju u odnosu na drugog; polis postaje osnov za simboličku i profesionalnu identifikaciju pojedinca. Ovaj segment sagledan je kroz radove Milana Aleksića, Vojina Bakića, Marijana Detonija, Dušana Džamonje, Vinka Gecana, Jadranke Fatur, Grupe KOD, Milene Jeftić Ničeva Kostić, Viktora Macarola, Srđana Đileta Markovića, Ere Milivojevića, Vesne Pavlović, Ivana Tabakovića, Ljubomira Šimunića i dr.

4. Subjekt i mesto. Ovom celinom se obrazlaže da pojedinačni identitet nikada nije fiksiran, već fluidan i podložan interakciji sa mestom i drugima. Narativ se sagledava kroz radove Srđana Apostolovića, Brace Dimitrijevića, Igora Grubića, Branimira

Karanovića, Slavka Matkovića (grupa Bosch + Bosch), Saše Markovića Mikroba, Petra Omčikusa, Neše Paripovića, Vase Pomorišca, Milice Ružić, Zorana Todorovića i dr.

5. Distopija – utopija. Osećanje povezano sa definisanjem grada kao mesta proizvodnje anksioznosti, unutrašnje teskobe, trošnosti, ali i reda, funkcionalnosti, sinhroniciteta, projekcije budućnosti. Distopija – utopija vizualizovana je delima Radoša Antonijevića, Sergija Glumca, Biljane Đurđević, Dragoslava Krnajskog, Mirjane Maoduš, Mihaela Milunovića, Ivana Petrovića, Josipa Seissela (Joa Kleka) i dr.

Unutar svake od pomenutih celina biće izdvojena pojedina dela koja svojim značenjem na poseban način korespondiraju sa datim segmentom, a što će u formi kraćeg narativa sadržati legenda pored dela. Izložba *Grad: mesto identiteta* predstaviće oko 130 dela iz kolekcije Muzeja savremene umetnosti, pri čemu su uključeni radovi iz svih postojećih zbirki: Zbirke slikarstva od 1900. do 1950, Zbirke slikarstva posle 1950, Zbirke papirnog materijala (grafika, crtež, akvarel i dr.), Zbirke skulpture i instalacije i Zbirke fotografije, filma, videa i digitalnih medija. Tokom trajanja izložbe biće organizovane različite forme pratećeg programa.

Kustoskinje izložbe: Una Popović, Svetlana Mitić, Mišela Blanuša, Žaklina Ratković, Rajka Bošković